

ประวัติสมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย

การปกครองรูปแบบเทศบาลเป็นรูปแบบการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งได้เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเริ่มจากการจัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 (พ.ศ.2440) โดยมีพระราชกำหนดสุขาภิบาลกรุงเทพฯ ร.ศ.116 ในส่วนภูมิภาค มีการตราพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลท้องถิ่น ร.ศ.124 (พ.ศ.2448) ขึ้นมีวิวัฒนาการเรื่อยมา จนถึงปี พ.ศ.2475 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการกระจายอำนาจการปกครองที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้นโดยมีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นในปี พ.ศ.2476 โดยมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476 มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาลหลายแห่ง ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงยกเลิกกฎหมายเกี่ยวกับเทศบาลหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการตราพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 ยกเลิกพระราชบัญญัติเดิมทั้งหมดขณะนี้มีผลบังคับใช้ซึ่งมีการแก้ไขครั้งสุดท้ายโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 จากวิวัฒนาการรูปแบบการปกครองท้องถิ่นจนถึงปัจจุบันมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้ยกเลิกการปกครองท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลจนหมดสิ้นตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ.2542

จากที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการปกครองท้องถิ่นได้เริ่มต้นมาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว แต่การปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ยังไม่เข้มแข็งพอแต่พอจะเป็นหลักได้บ้างก็คือ การปกครองท้องถิ่นรูปแบบของกรุงเทพมหานครและเทศบาลเท่านั้น ซึ่งรัฐบาลหลายรัฐบาลได้พยายามที่จะพัฒนารูปแบบให้เหมาะสมกับประเทศไทยอยู่หลายครั้ง โดยมีการทดลองรูปแบบเมืองพัทยาบริหารตามรูปแบบของเทศบาลนคร ในปัจจุบันนี้กฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 64 บัญญัติไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สหภาพ สหพันธ์ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน องค์การพัฒนาเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมมีเสรีภาพในการรวมกลุ่ม เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการตัดทำบริการสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

และมาตรา 78 บัญญัติไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

(1) บริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปเพื่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน โดยต้องส่งเสริมการดำเนินการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติในภาพรวมเป็นสำคัญ

(2) จัดระบบการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีขอบเขต อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ชัดเจนเหมาะสมแก่การพัฒนาประเทศ และสนับสนุนให้จังหวัดมีแผนและงบประมาณเพื่อพัฒนาจังหวัด เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ที่สามารถรวมการปกครอง

(3) กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่น ให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น

การบริหารงานรูปแบบเทศบาลมีข้อราชการอยู่ 2 ฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ ฝ่ายบริหาร หรือคณะเทศมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนในท้องถิ่นมาทำหน้าที่บริหารงานและวางนโยบายการบริหารงาน ฝ่ายที่สองคือ ฝ่ายพนักงานประจำหรือฝ่ายพนักงานเทศบาลอันมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดมีหัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นผู้ช่วย การบริหารงานจะมีความก้าวหน้าจึงอยู่ที่ความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างไม่มีความขัดแย้ง การบริหารงานรูปแบบเทศบาลกระจัดกระจายอยู่ในเมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศ มีการบริหารงานที่มีความอิสระแยกจากกันโดยสิ้นเชิง เพราะเทศบาลแต่ละแห่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเพียงแต่บริหารงานภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน การที่หน่วยงานเทศบาลไม่ได้มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดจึงทำให้การบริหารงานแตกต่างกัน ซึ่งได้มีความเห็นพ้องต้องกันในเทศบาลทั่วประเทศว่า ควรจะมีความสัมพันธ์กันให้มากยิ่งขึ้น จึงได้ร่วมกันจัดตั้งสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยขึ้น โดยมีการจัดประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง ทำให้นายกเทศมนตรีและปลัดเทศบาลได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันปีละ 1 ครั้ง ต่อมาปลัดเทศบาลได้เห็นความสำคัญของการรวมกันในสายวิชาชีพเดียวกันและฐานะเป็นหัวหน้าพนักงานประจำของเทศบาลของเทศบาลควรที่จะได้รวมกันเพื่อจะได้ปรึกษาหารือถึงงานในหน้าที่ ช่วยคิดช่วยทำช่วยแก้ไขปัญหาของเทศบาลทั่วประเทศ จึงได้จัดตั้งชมรมปลัดเทศบาลขึ้น ซึ่งเดิมยังมีความหมายแคบไม่รวมถึงรองปลัดเทศบาล โดยปกติความก้าวหน้าในสายงานของเทศบาลแล้ว สายงานปลัดเทศบาลและรองปลัดเทศบาลเป็นสายงานเดียวกัน เช่น จากรองปลัดเทศบาลไปเป็นปลัดเทศบาลและจากปลัดเทศบาลเมืองเล็กไปเป็นรองปลัดเทศบาลเมืองใหญ่ เพื่อให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของบุคคลร่วมสายงานเดียวกันจึงได้เปลี่ยนจากชมรมปลัดเทศบาลเป็นชมรมนักบริหารงานเทศบาลอันหมายถึง ปลัดเทศบาล รองปลัดเทศบาล และหัวหน้าแขวง ซึ่งได้เริ่มกิจกรรมของชมรมมาตั้งแต่ปี 2533 เป็นต้นมา และในปัจจุบันได้เพิ่มเติมจากชมรมนักบริหารงานเทศบาลให้มีการจัดตั้ง “สมาคมพนักงานเทศบาลแห่งประเทศไทย” ขึ้น โดยเป็นการรวมพลังของพนักงานเทศบาลทุกตำแหน่ง ทุกภาคส่วน รวมทั้งลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง จากเทศบาลทั้งหมดทั่วประเทศจนถึงทุกวันนี้